

แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

GUIDELINES FOR ACADEMIC ADMINISTRATION IN THE DIGITAL ERA ACCORDING
TO THE FOUR VUDDHI-DHAMMA PRINCIPLES OF SCHOOLS IN ANG THONG
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

[¹]ปัทมพร ทรัพย์วโรบล Pattamaporn Supwarobol [²]เกษม แสงนนท์ Kasem Sangnont
[³]ลำพอง กลมกุล Lampong Klomkul

[¹] [²] [³]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Supwarobol@hotmail.com

Article Received: November 27, 2024. Revised: December 23, 2024. Accepted: December 25, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียน 2) เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูจำนวน 181 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียน โดยภาพรวมมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีด้านที่มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการตามลำดับ ด้านการนิเทศการศึกษา/การติดตาม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านที่มีระดับสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดผล ประเมินผล และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ 2) วิธีการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ประกอบด้วย (1) ผู้บริหารจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อเป็นทิศทางในการทำงาน (2) ผู้บริหารจะต้องทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หลักสูตรสถานศึกษาอิงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (3) ผู้บริหารจะต้องกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (4) ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมบุคลากรใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์และมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ (5) ผู้บริหารจะต้องกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาอย่างหลากหลาย (6) ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียน 7) ผู้บริหารจะต้องจัดการนิเทศภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ 3) แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ประกอบด้วย (1) สัมปรีสังเสวะ การคบผู้มีความรู้และประพฤติดี ผู้บริหารต้องมีการสร้างเครือข่ายในการวางแผนงานด้านวิชาการ เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของสถานศึกษา (2) สัทธัมมัสสวณะ การเอาใจใส่ในการแสวงหาความรู้ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะกับบริบท

โรงเรียน และพัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (3) โยนิโสมนสิการ การไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนลงมือปฏิบัติ ผู้บริหารและฝ่ายวิชาการพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระอย่างรอบคอบร่วมกับใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (4) ธัมมานุธัมมปฏิบัติ การปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้บริหารกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาและนำผลการประเมินไปใช้แก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน และจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและฝ่ายวิชาการ จัดทำระบบบริหารและสารสนเทศเพื่อรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีโดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ยุคดิจิทัล, หลักคุณธรรม 4, โรงเรียน

ABSTRACT

This research aims to 1) study the state of academic administration in the digital age of schools, 2) study the methods of academic administration in the digital age according to the principles of 4 virtues conducive to growth (Vuddhi-dhamma), and 3) propose guidelines for promoting academic administration in the digital age according to the principles of 4 virtues conducive to growth (Vuddhi-dhamma) of schools in the Office of Ang Thong Primary Educational Service Area. This research is a mixed-method research. In term of quantitative research, used a questionnaire with a sample group of 181 administrators and teachers. Data were analyzed using percentages, means, and standard deviations, and qualitative research by interviewing 6 key informants. Data were analyzed using content analysis. The research results found that 1) The state of academic administration in the digital age of schools was at a high level overall. When considering each aspect, the aspect with a high level of administrative conditions was academic planning, followed by educational supervision/monitoring, and learning process development. The aspect with a moderate level of administrative conditions was teaching and learning management. In terms of curriculum development, measurement and evaluation, and development and use of educational technology media, respectively. 2) The methods of academic administration in the digital age according to the principle of the Four Virtues consisted of (1) Administrators must determine the goals and objectives of the educational institution to serve as a direction in the work. (2) Administrators must improve and change the educational institution's curriculum based on the Basic Education Core Curriculum. (3) Administrators must assign teachers to create learning management plans that were consistent with the learning units, focusing on the learners. (4) Administrators must encourage personnel to use media and online learning resources and information technology for learning. (5) Administrators must set various regulations for measurement and evaluation of the educational institution. (6) Administrators must encourage teachers to create an atmosphere, environment, learning media, and provide facilities for learners. 7) Administrators must organize continuous internal and external supervision of the educational institution. And 3) Guidelines for promoting academic administration in the digital age according to the principle of the Four Virtues consisted of (1) Sappurisasamseva: associating with people with knowledge and good conduct, administrators must create networks for academic

planning to set the goals and objectives of the educational institution. (2) Saddhammassavana: paying attention to the search for knowledge, administrators must encourage teachers to receive advice from experts and academics on how to develop a curriculum that was appropriate for the school context and to develop the use of media and online learning resources. (3) Yonisomanasikāra: thinking carefully before implementing, administrators and academics carefully consider the learning management plans for all subject groups together with using teaching media and online learning resources. (4) Dhammānudhammapaṭṭipatti: working in line with objectives, administrators set regulations for measurement and evaluation of the educational institution and use the evaluation results to solve students' learning problems. They also created a quality assurance system within educational institutions and academics. They created an administration and information system to report annual educational quality using an electronic system.

Keywords: Academic Administration, The Digital Era, Four Vuddhi-dhamma Principles, Schools

บทนำ

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เป็นภารกิจที่เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งสถานศึกษาจะต้องมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ, 2548) โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีส่วนร่วมในการวางแผน ให้มีความสำคัญและกำหนดแนวทางปฏิบัติการประเมินผลรวมถึงการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548)

การบริหารงานวิชาการจะให้สัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้ประสานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่เชี่ยวชาญเข้มแข็งและเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (รุ่ง แก้วแดง, 2552) และบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการมากขึ้นเพียงใด จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานและบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดความพร้อมอย่างทั่วถึงก่อนอันจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก ดังนั้น ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุกๆด้าน (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2565)

เนื่องด้วยขณะนี้โลกปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคที่ Digital Technology ที่เข้ามามีบทบาทและเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับมนุษย์ในปัจจุบันและอนาคต ปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการวางแผนการจัดการศึกษาในปัจจุบันเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 และเตรียมพร้อมสำหรับโลกอนาคต การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้เท่าทันของการเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งระบบการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีทางการศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้เรียนในยุคดิจิทัล และครูในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับยุคสมัย (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) จากรายงานประจำปี 2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทองพบว่า มีบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากที่ขาดความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและพัฒนาให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเอง ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการศึกษาในทุกระดับอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีสถานศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก และมีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐานของผู้เรียนในระดับน้อยกว่าระดับคาดหวัง จึงส่งผลให้ระดับผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองค่อนข้างต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง, 2566)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการให้เป็นระบบและมีคุณภาพ โดยให้ผู้บริหารและครูสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการบริหารงานวิชาการ บริหารงานตามขอบข่ายงานวิชาการทุกด้านให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยบูรณาการร่วมกับหลักคุณธรรม 4 ซึ่งเป็นหลักที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงามและส่งเสริมให้บุคลากรทำงานอย่างมีความรับผิดชอบและเป็นธรรม นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยมีทั้งสิ้น จำนวน 340 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็น

ผู้บริหารและครู จำนวน 181 คนใช้วิธีสุ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเปรียบเทียบที่ สำเร็จรูปของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (อ้างใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560)

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติด้านการบริหารงานวิชาการ และเป็นผู้บริหารของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 6 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารข้อมูลปฐมภูมิที่เกี่ยวข้องกับหลักคุณธรรม 4 และข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล เช่น แนวคิด ทฤษฎี วารสาร ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย 3) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือวิจัยโดยขอคำชี้แนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 4) สร้างเครื่องมือวิจัย 5) นำเครื่องมือวิจัยที่ปรับปรุงตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาและเนื้อหารายชื่อ จากนั้นนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการวิจัย (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเท่ากับ 1.00 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนด 6) แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมาย (Try Out) จำนวน 30 ชุด เพื่อค่า Cronbach's Alpha ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งกำหนดค่าที่ยอมรับได้ไว้ที่ 0.929 7) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้บริหารและครูของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ซึ่งแบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

3.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของผู้บริหารโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปจากผู้บริหาร ผู้ให้สัมภาษณ์ 2) แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางวิธีการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารและครู ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการสอน โดยใช้สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การแปลผลของคะแนนค่าเฉลี่ยการวัดระดับคะแนน

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียน โดยภาพรวมมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีด้านที่มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการตามลำดับ ด้านการนิเทศการศึกษา/การติดตาม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านที่มีระดับสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดผล ประเมินผล และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง ในภาพรวม

สภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยภาพรวม	สภาพการปฏิบัติ			
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1 การวางแผนงานด้านวิชาการ	3.58	0.86	มาก	1
2 การพัฒนาหลักสูตร	3.47	0.68	ปานกลาง	5
3 การจัดการเรียนการสอน	3.49	0.63	ปานกลาง	4
4 การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.45	0.59	ปานกลาง	7
5 การวัดผล ประเมินผล	3.47	0.58	ปานกลาง	6
6 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.51	0.56	มาก	3
7 การนิเทศการศึกษา/ การติดตาม	3.52	0.56	มาก	2
ภาพรวม	3.50	0.64	มาก	

2. วิธีการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภูมิธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ประกอบด้วย

2.1 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ผู้บริหารจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อเป็นทิศทางในการทำงาน โดยรับฟังความคิดเห็นและปัญหาพร้อมทั้งร่วมกันแก้ไขปัญหาให้สำเร็จ ร่วมกับคณะครูจัดทำแผนวิชาการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน และวางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การเรียนการสอน การนิเทศติดตาม โดยมอบหมายหน้าที่แก่บุคลากรที่มีความรู้เชี่ยวชาญตรงกับความรู้ความสามารถ

2.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารจะต้องทำการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หลักสูตรสถานศึกษาอิงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยฟังคำแนะนำจากผู้มีความรู้และมอบหมายหน้าที่แก่บุคลากรที่มีความรู้เชี่ยวชาญตรงกับความรู้ความสามารถทำการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะกับบริบทโรงเรียน เพื่อให้ครูจัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ ซึ่งทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำหลักสูตรสถานศึกษาและกลุ่มสาระ

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารจะต้องกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกช่วงชั้น โดยจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมการเรียนการ

สอนโดยใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ และใช้เทคโนโลยี เครื่องมือ วัสดุ แพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2.4 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมบุคลากรเข้ารับการอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ร่วมสัมมนาการใช้สื่อการเรียนรู้ออนไลน์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนแบบออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มได้ทันทีทุกเวลา โดยครูใช้สื่อเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลเพื่อช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ด้านการวัดผล ประเมินผล ผู้บริหารจะต้องกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้โปรแกรมระบบบริหารจัดการการวัดผล ประเมินผล หลากหลายผ่านทางออนไลน์ โดยจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาได้อย่างถูกต้องตามระเบียบและนำผลการประเมินไปใช้แก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.6 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียน ใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรม โดยพิจารณากิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน แสวงหาวิธีการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อประยุกต์ความรู้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา รวมถึงส่งเสริมการนำผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

2.7 ด้านการนิเทศการศึกษา/ การติดตาม ผู้บริหารจะต้องจัดการนิเทศภายในและภายนอกสถานศึกษา และเข้ารับการนิเทศภายนอกอย่างต่อเนื่อง แนะนำให้ครูใช้เทคโนโลยีจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำระบบบริหารและสารสนเทศเพื่อรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้มีคุณภาพตามระเบียบเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยประเมินผลกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาโดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์และนำแผนนิเทศการศึกษา/ การติดตามไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

3.1 การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการใช้สัจปุริสังเสาะ ได้แก่ ผู้บริหารต้องมีการสร้างเครือข่ายผลงานกับคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคมครู ผู้ปกครองสำหรับคำแนะนำในการกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อเป็นทิศทางในการทำงาน โดยอาศัยบุคลากรในฝ่ายวิชาการที่มีเชี่ยวชาญในการวางแผนงานด้านวิชาการและนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยวางแผนการพัฒนาจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

3.2 การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการใช้อัตถัมภ์สรวณะ ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะกับบริบทโรงเรียน โดยการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หลักสูตรสถานศึกษาอิงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระ โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมผ่านการอบรม ฝึกฝน พัฒนาตนเองให้มีความเชี่ยวชาญในการออกแบบหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสม

3.3 การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการใช้อิโนโสมนสิการ ได้แก่ ผู้บริหารและฝ่ายวิชาการพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระอย่าง

รอบคอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ก่อนนำไปสอนตามแผนงานที่วางไว้ และจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและใช้เทคโนโลยี เครื่องมือ วัสดุ แพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสม

3.4 การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการใช้อย่างมีคุณธรรม ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้สอนเข้ารับการอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ เข้าร่วมสัมมนาการใช้สื่อการเรียนรู้อะไรและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยจัดหาสื่อการเรียนรู้อะไรและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนแบบออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มได้ทุกที่ทุกเวลาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ด้านการวัดผล ประเมินผล ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการใช้อย่างมีคุณธรรม ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยใช้โปรแกรมระบบบริหารจัดการการวัดผล ประเมินผล หลากหลายผ่านทางออนไลน์ โดยปฏิบัติตามการวัดผล ประเมินผลอย่างถูกต้องตามระเบียบ จากนั้นจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาและนำผลการประเมินไปใช้แก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.6 การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการใช้อย่างมีคุณธรรม ได้แก่ ผู้บริหารไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ให้ครูใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรม พิจารณา กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน รวมทั้งจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนส่งและเสริมการนำผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

3.7 การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล การนิเทศการศึกษา/การติดตาม ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการใช้อย่างมีคุณธรรม ได้แก่ ผู้บริหารจัดการนิเทศภายในและภายนอกสถานศึกษาและเข้ารับการนิเทศภายนอกอย่างต่อเนื่อง แนะนำให้ครูใช้เทคโนโลยีจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและฝ่ายวิชาการ จัดทำระบบบริหารและสารสนเทศเพื่อรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีโดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ นำแผนนิเทศการศึกษา/ การติดตามไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมมีคุณภาพตามระเบียบเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า

1.1 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารและครูมีการกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อเป็นทิศทางในการทำงาน ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ให้ความสำคัญกับการวางแผนงานด้านวิชาการ ให้ความสำคัญกับการวางแผนงานด้านวิชาการเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะการวางแผนด้านวิชาการช่วย

ให้สถานศึกษามีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน และช่วยให้ผู้บริหารและครูสามารถใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ นอกจากนี้ยังช่วยสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนุโรไลลา หลังปูเต๊ะ (2565) ที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการกำหนดแผนงานวิชาการที่ชัดเจนและเป็นระบบ เน้นการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับรูปแบบการสอนตามความเหมาะสมและบริบท มีการอบรมการพัฒนาหลักสูตรให้ร่วมกับชุมชนและครอบครัวนักเรียนทั้งปกติและมีความบกพร่อง สนับสนุนครูให้จัดบรรยากาศการเรียนการสอนชั้นเรียนที่ดีให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้มีการวัดผลประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายตามความจริง ให้ครูรับการอบรมการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง ควรมีการพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างหลากหลาย ดำเนินการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและแนะแนวให้ครอบครัวทุกด้าน ให้ความสำคัญกับระบบประกันคุณภาพ ผู้บริหารควรเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรูปแบบการสอนร่วมกับครูผู้สอนประชาสัมพันธ์งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน ผู้บริหารร่วมกับครูจัดทำกรอบระเบียบเกี่ยวกับงานวิชาการ ควรตรวจสอบ พิจารณานั่งสือเรียนทุกประเภท และทุกกลุ่มสาระเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด สนับสนุนงบประมาณการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอ ควรต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรเพิ่มขึ้น เนื่องจากหลักสูตรมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรคือประสบการณ์ทั้งหมดที่สถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และประเทศชาติตามแผนการศึกษาแห่งชาติที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสารินทร์ เอี่ยมครอง (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในอันดับปานกลาง ซึ่งอันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดการหลักสูตร และอันดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ด้านการจัดการหลักสูตร สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสอบถามความ ต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในชุมชนและท้องถิ่น

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้และมีการใช้สื่อดิจิทัลอย่างหลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน โดยผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้และมีการใช้สื่อดิจิทัลอย่างหลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้อัตน เพื่อเอื้อให้ผู้เรียนได้พัฒนาสมรรถนะเต็มตามศักยภาพสู่ระดับความสามารถที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับสูงสุด

1.4 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารและครูมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้และการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ความสามารถของตนเองในการเรียนรู้ อย่างเต็มที่ ผู้เรียนมีโอกาสตัดสินใจในการเลือกเรียนตามช่องทางที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง และทำให้กระบวนการเรียนรู้ดีขึ้น โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในทุกระดับ ทุกสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรศิริ ประสพบุญ (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1.5 ด้านการวัดผล ประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ควรให้ความสำคัญกับการวัดผลประเมินผล เนื่องจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการพิจารณาว่าผู้เรียนเกิดคุณภาพการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอ้อมเดือน วัฒนศรีศักดิ์ (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวมทั้ง 6 ด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด

1.6 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารกำกับให้ครูมีการวิเคราะห์และพัฒนาระบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ให้ความสำคัญกับด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ เนื่องจากการพัฒนาระบบการเรียนรู้เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียน การสอนตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผ่านการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น และบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัมพร อินผอง (2555) ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามกรอบแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ การพัฒนาระบบการเรียนรู้มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาการบริหารวิชาการสูงสุด คือ การพัฒนา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา รองลงมา คือ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

1.7 ด้านการนิเทศการศึกษา/ การติดตาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหาร สร้างแรงจูงใจ ชื่นชม ให้กำลังใจให้ครูมีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ให้ความสำคัญกับด้านการนิเทศการศึกษา/ การติดตาม เนื่องจากการนิเทศการศึกษา/ การติดตามมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน และสามารถแก้ปัญหาให้ครูสามารถพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้ อันจะส่งผลต่อคุณภาพการเรียน การสอน ความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน และสถานศึกษาในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกิ่งแก้ว เพ็ญศิลา (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 11 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตมากที่สุดคือ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

2. วิธีการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองมีดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ได้แก่ ผู้บริหารต้องกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อเป็นทิศทางในการทำงาน และนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยวางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการเรียนการสอน และนิเทศติดตาม ตลอดจนจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของปาริชาติ ชมชื่น (2555) ที่ผลการวิจัยพบว่า ผลการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา ไปใช้ในสภาพจริง การขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการพัฒนาตามกระบวนการวิจัย ปฏิบัติการซึ่งมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล จำนวน 2 วงรอบทำให้ได้รูปแบบที่มีประสิทธิผลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

2.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่รับฟังคำแนะนำจากผู้มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะกับบริบทโรงเรียน โดยการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หลักสูตรสถานศึกษาอิงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถด้านเทคโนโลยี โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำหลักสูตรสถานศึกษาและกลุ่มสาระ และพัฒนาตนเองให้มีความเชี่ยวชาญในการออกแบบหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมปวีร์ รักความซื่อ (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีดังนี้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเอื้อเพื่ออาหารกลางวันแก่นักเรียนร่วมมือพัฒนางานวิชาการ จัดหางบประมาณซื้อสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนร่วมกับสถานศึกษา

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครูออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างรอบคอบ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ก่อนนำไปสอนตามแผนงานที่วางไว้ และจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยนำเทคโนโลยี เครื่องมือ วัสดุ แพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chester (2012) ที่ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารวิชาการมีสมรรถภาพสูง เนื่องจากการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถเพิ่มขึ้น เช่น การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลายวิธีให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดอบรม สาธิตวิธีสอน เพื่อให้ครูคุ้นเคยกับวิธีสอนแบบต่างๆ จัดอภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอน การจัดให้ครูในโรงเรียนสับเปลี่ยนเยี่ยมชั้นเรียน และสังเกตการณ์สอนจัดวิทยากรมาช่วยในการประชุมปฏิบัติการ และการประชุมเกี่ยวกับปัญหาการสอนให้ครู

มีเวลาสำหรับเตรียมการสอนมากขึ้น ให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกโสตทัศนศึกษาวัสดุอุปกรณ์การสอน จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครูส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับวิชาการเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน

2.4 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ ได้แก่ ครูต้องจัดหาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งเข้าร่วมสัมมนาการใช้สื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่หลากหลาย เข้ารับการอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลเพื่อช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการวิจัยของภคพร เลิกนอก (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ในด้านการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติระดับมากเป็นลำดับที่หนึ่งคือ การนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ทุกระดับ รองลงมาคือ นำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ทุกระดับ (และจัดระบบการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.5 ด้านการวัดผล ได้แก่ มีการกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยใช้โปรแกรมระบบบริหารจัดการการวัดผล ประเมินผล หลากหลายผ่านทางออนไลน์ และจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ จากนั้นนำผลการประเมินไปใช้แก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของมินตรา ลายสนิทเสรีกุล และปิยพงษ์ สุเมตติกุล (2557) ที่ผลการวิจัยพบว่า มีด้านที่เป็นจุดแข็ง คือ การวัดและประเมินผล และด้านที่เป็นจุดอ่อน คือ หลักสูตรกับการจัดการเรียนการสอน

2.6 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง ดังนี้ แสวงหาวิธีการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อประยุกต์ความรู้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา โดยเลือกวิธีการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรม พิจารณากิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ผ่านการไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนลงมือปฏิบัติการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแผนงานที่วางไว้ รวมทั้งจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนส่งและเสริมการนำผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด การเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัลลภ พัฒนาผล (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราชสีมาประสิทธิ์) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ

การศึกษา ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

2.7 แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ด้านการนิเทศการศึกษา/ การติดตามของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอวังน้อย จังหวัดลพบุรี ผู้บริหารจัดการนิเทศภายในและภายนอกสถานศึกษา และเข้ารับการนิเทศภายนอกอย่างต่อเนื่อง มีการแนะนำให้ครูใช้เทคโนโลยีจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ จัดทำระบบบริหารและสารสนเทศเพื่อรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี นำแผนนิเทศการศึกษา/ การติดตามไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับ วัชรินทร์ ปะนามะเก (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้แก่ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาดูงานสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การดำเนินการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ผู้บริหารและคณะครูมีการทำวิจัยอย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง และมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาอยู่เสมอ มีการนิเทศภายในโดยผู้บริหารและคณะครูอย่างสม่ำเสมอมีการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบใช้กระบวนการ PDCA ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอวังน้อย ประกอบด้วย (1) สัมปยุตสังเสวะ การคบผู้มีความรู้และประพฤติดี ผู้บริหารต้องมีการสร้างเครือข่ายในการวางแผนงานด้านวิชาการ เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของสถานศึกษา (2) สัทธัมมัสสนะ การเอาใจใส่ในการแสวงหาความรู้ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะกับบริบทโรงเรียน และพัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (3) โยนิโสมนสิการ การไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนลงมือปฏิบัติ ผู้บริหารและฝ่ายวิชาการพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระอย่างรอบคอบร่วมกับใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (4) อัมมานุสุมปฏิบัติ การปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้บริหารกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาและนำผลการประเมินไปใช้แก้ไขปัญหาการเรียนรู้อันของผู้เรียนและจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและฝ่ายวิชาการ จัดทำระบบบริหารและสารสนเทศเพื่อรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีโดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ สอดคล้องกับแนวคิดของสาริณี อาษา (2564) ที่กล่าวว่า การนำหลักพุทธธรรม คือ หลักคุณธรรม 4 คือ คบสัตบุรุษ พังธรรม คิดไตร่ตรองธรรม และการปฏิบัติให้งานตามหน้าที่ เพื่อนำไปบูรณาการกับอันการมีส่วนร่วมอันเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารสถานศึกษา คือ การร่วมคิด การร่วมตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติตามโครงการ การร่วมติดตามและประเมินผลโครงการ เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้กระทำกิจกรรมร่วมกันในการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันรับผิดชอบร่วมกัน รวมถึงมีความรู้สึกผูกพันสถานศึกษาอันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างสูงสุด และสอดคล้องกับการวิจัยของขวัญชนก คงพิบูลย์, พระมหาสมบัติ ธนปญโญ และพระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน (2567) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบูรณาการการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับ 1 คือ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบาย รัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตามหลักคุณธรรม 4 ดังนี้ 1) สัมปยุตสังเสวะ คบสัตบุรุษ ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ความต้องการการวิเคราะห์ความต้องการของสถานศึกษาเป็นขั้นแรกในการหาบุคลากรครูที่ดี ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการสรรหาและรับครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูที่มีอยู่ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้าง

สภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้และพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนครูในการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) สัทธัมมัสสวณะ การฟังธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อน ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ตัวอย่างและการสื่อสารแบบสอดคล้องกับเนื้อหา ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความเข้าใจ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อช่วยในการสื่อสาร 3) โยนิโสมนสิการ การพิจารณาโดยแยบคาย ผู้บริหารสถานศึกษาเคราะห์บริบท ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแผนการที่เหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาเริ่มต้นการปฏิบัติตามแผนและติดตามผล 4) ธัมมานุธัมมปฏิบัติ การปฏิบัติธรรมตามสมควร ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นตัวอย่างในด้านคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมและสร้างความเข้าใจร่วมกันในทีมงานและสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะให้กับทีมงาน ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างระบบติดตามและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัย คือ แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง สรุปลงเป็นองค์ความรู้การวิจัยดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 ผู้วิจัยสรุปได้เป็นองค์ความรู้ ดังนี้

แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ซึ่งประกอบด้วย 1) สัมปยุตสังเสวะ คบผู้มีความรู้และประพฤติดี 2) สัทธัมมัสสวนะ เอาใจใส่ในการแสวงหาความรู้ 3) โยนิโสมนสิการ ไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนลงมือปฏิบัติ และ 4) ฐมมานุสุมปฏิบัติ ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. แนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการ ใช้สัมปยุตสังเสวะ คือ กำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อเป็นทิศทางในการทำงานและเลือกหาบุคลากรในฝ่ายวิชาการที่มีเชี่ยวชาญในการวางแผนงานด้านวิชาการ

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการ ใช้สัทธัมมัสสวนะ คือ รับฟังคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะกับบริบทโรงเรียน โดยเข้ารับการอบรม สัมมนา การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอิงตามหลักสูตรแกนกลาง ฯ

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการ ใช้โยนิโสมนสิการ คือ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้รอบคอบจากนั้นจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และนำแพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสม

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการ ใช้สัทธัมมัสสวนะ คือ จัดหาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่หลากหลาย โดยเข้าร่วมอบรม สัมมนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ และเทคโนโลยีดิจิทัล

5. แนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการ ใช้ฐมมานุสุมปฏิบัติ คือ กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาและนำไปใช้จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาอย่างถูกต้องตามระเบียบ โดยใช้โปรแกรมระบบบริหารจัดการการวัดผล ประเมินผลหลากหลายผ่านทางออนไลน์

6. แนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการ ใช้โยนิโสมนสิการ คือ พิจารณาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรม จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกให้เหมาะกับนักเรียนและเลือกวิธีการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

7. แนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา/ การติดตาม ตามหลักคุณธรรม 4 ด้วยการ ใช้ฐมมานุสุมปฏิบัติ คือ จัดทำระบบประกันคุณภาพสถานศึกษาโดยจัดการนิเทศภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ โดยนำแผนนิเทศการศึกษา/ การติดตามไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้หลักคุณธรรม 4 ในการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา ในด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการนิเทศ

การศึกษา/การติดตาม ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา โดยการสนับสนุน ส่งเสริม กำหนดนโยบาย หรือออกแบบโครงการที่ก่อให้เกิดการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการวัดผล โดยใช้หลักคุณธรรม 4 เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเรื่อง การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เนื่องจากเป็นด้านที่มีระดับปฏิบัติการต่ำที่สุดในการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการแสวงหาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

2.2 ควรวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

2.3 ควรวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

2.4 ควรวิจัยเรื่อง รูปแบบในการพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2445 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กิ่งแก้ว เพ็ญศิลา. (2558). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร). สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ขวัญชนก คงพิบูลย์, พระมหาสมบัติ ธนปญโญ และพระมหาญาณวัฒน์ จิตวฑฒโน. (2567). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 11(2). 229-241.
- นิยม รัชตะวัฒน์วินัย. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- นุรไลลา หลังปุเต๊ะ. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ปาริชาติ ชมชื่น. (2555). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เปรมปวีร์ รักความซื่อ. (2560). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีกลุ่ม 1. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พรศิริ ประสพบุญ. (2561). สภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดกระบี่. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 10(1). 21-22.
- ภคพร เลิกนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 7(2) 150.
- มินตรา ลายสนิทเสรีกุล และปิยพงษ์ สุเมตติกุล. (2557). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร. วารสาร OJED. 9(3). 392-406.
- รุ่ง แก้วแดง. (2552). ปฏิบัติการศึกษไทย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- วัชรินทร์ ปะนามะเก. (2558). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 5(2). 52.
- วัลลภ พัฒนผล. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 17. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สาริณี อาษา. (2564). วุฒิธรรม 4: พุทธิธรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม. วารสารบรรณการศึกษาและมนุษยสังคมศาสตร์. 2(2). 1-9.
- สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง.(2566). รายงานประจำปี 2566. อ่างทอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา 2546. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักมาตรฐานวิชาชีพ. (2548). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อ้อมเดือน วัฒนศรีศักดิ์. (2561). สภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*. 6(1). 79-87.
- อัมพร อินผง. (2555). การบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เอกชัย กี'สุขพันธ์. (2565). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. แหล่งที่มา <https://www.TruePlookpanya.com/education/content/52232>. สืบค้นเมื่อ 20 ต.ค. 2565.
- Chester. (2010). *An Introduction to School Administration: Selected Reading*. New York: McMillan Company.